בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַה"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרִסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן ק' | פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה – שַׁבַּת זָכוֹר | תשפ"ג

פִּדְיוֹן הַבֵּן

מַהוּת מִצְוַת פִּדְיוֹן הַבְּכוֹר, מַעֲלַת סְעֻדַּת הַפִּדְיוֹן, וְטַעַם הֲבָאַת שׁוּם וְסֶכֶר לִסְעֻדַּת הַפִּדְיוֹן

* * *

פִּדְיוֹן מֵהֶפֶךְ הַקְּדֻשָּׁה

א. מו"ר שְׁלִיט"א אָמַר, שֶׁמִּצְוַת פִּדְיוֹן הַבֵּן הִיא מִצְוָה קְדוֹשָׁה וּנְדִירָה, וּמַעֲלָתָהּ נִשְׂגְּבָה מְאֹד, וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (הַקְדָּמָה, דַּף יד.; לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, פִּדְיוֹן בְּכוֹר, הֲלָכָה ב), שֶׁבְּכֹחַ מִצְוָה זוֹ פּוֹדִים אֶת הַתִּינוֹק מֵאֲחִיזַת הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וּמַכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה, וְזוֹכֶה לְקַבֵּל נְשָׁמָה חֲדָשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נַעֲשֶׂה מֻכְשָׁר לַעֲבוֹדַת ה'.

וְזֶהוּ אֲשֶׁר מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, שֶׁהַכֹּהֵן עוֹשֶׂה עִם כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן כְּמִנְהַג הַכַּפָּרוֹת שֶׁעוֹשִׂים בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, שֶׁמְּסַבֵּב הַכֶּסֶף סָבִיב רֹאשׁ הַתִּינוֹק וְאוֹמֵר זֶה חֲלִיפָתְךָ זֶה תְּמוּרָתְךָ וְכוּ', כִּי עַתָּה זָכָה הַתִּינוֹק לְהִפָּדוֹת מִן הַטֻּמְאָה עַל יְדֵי כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן, וְנִכְנָסָה בּוֹ קְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה הַמְזַכָּה אוֹתוֹ לְכִסּוּפִים קְדוֹשִׁים אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ['כֶּסֶף' לָשׁוֹן שֶׁל 'כִּסּוּפִים'], וּלְכַפָּרָה אֲמִתִּית לִנְשָׁמָתוֹ.

הִתְחַדְּשׁוּת!

ב. מו"ר שְׁלִיט"א אָמַר, שֶׁהַטַּעַם שֶׁעוֹשִׂין אֶת הַפִּדְיוֹן אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם שְׁלֵמִים, כִּי בְּזֶה הַתִּינוֹק מְקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּד שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, פִּדְיוֹן בְּכוֹר, הֲלָכָה ד), כִּי עָבַר עָלָיו חֹדֶשׁ שָׁלֵם וְיָצָא מִדֵּי חֲשַׁשׁ נֵפֶל, וּמֵעַתָּה יֵשׁ לוֹ אֶת הַכֹּחַ לְחַדֵּשׁ אֶת יְמֵי חַיָּיו, וּלְהַתְחִיל תָּמִיד מֵחָדָשׁ.

כִּי לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ, כָּל חַיֵּי הָאָדָם תְּלוּיִן בְּמִדַּת הַהִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁאָדָם יִרְאֶה תָּמִיד לְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ; זֶה דָּבָר שֶׁקָּשֶׁה לְהַסְבִּיר לִבְנֵי אָדָם, אֲבָל אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ אֶת סוֹד הַהִתְחַדְּשׁוּת הוּא הָיָה נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו! אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת: **אֵין קֵשֶׁר בֵּין הַמְּצִיאוּת הָעַכְשָׁוִית, לְבֵין מַה שֶּׁקָּרָה אֶתְמוֹל, שִׁלְשׁוֹם, לִפְנֵי חֹדֶשׁ, לִפְנֵי שָׁנָה, אֵין לְזֶה שׁוּם מַשְׁמָעוּת לְעַכְשָׁו! עַכְשָׁו נוֹלַדְתִּי וְהִתְחַדַּשְׁתִּי, וְאֵין לִי שׁוּם עָבָר!**

כְּלָל הַנְּפִילוֹת, יְרִידוֹת, חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְקַטְנוּת הַמֹּחִין שַׁיָּיךְ לָאָדָם, זֶה בִּגְלַל שֶׁהוּא חוֹשֵׁב מֶה הָיָה אֶתְמוֹל וְשִׁלְשׁוֹם - "אֶתְמוֹל הָיָה לִי גְּדֻלּוֹת הַמֹּחִין, אֶתְמוֹל הֵאִיר לִי, וְעַכְשָׁו נָפַלְתִּי... נִסְגַּר לִי"... אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת: **אֵין לְךָ אֶתְמוֹל! אֵין לְךָ שִׁלְשׁוֹם! אַתָּה מִתְחַדֵּשׁ! וּמַה שַּׁיָּיךְ לְךָ עַכְשָׁו, בְּרֶגַע זֶה - זֶה מַה שֶּׁעוֹמֵד לְנֶגֶד עֵינֶיךָ, וְתִשְׂמַח עִם זֶה! אַל תִּבָּלְבֵּל עַצְמְךָ מֵהֶעָבָר כְּלָל וּכְלָל!**

לְזֶה זוֹכֶה הַתִּינוֹק בְּעֵת שֶׁנִּפְדֶּה, זוֹכֶה לְקַבֵּל אֶת הַכֹּחַ שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, לְהִתְחַדֵּשׁ תָּמִיד!

פ"ד תַּעֲנִיּוֹת

ג. מו"ר שְׁלִיט"א אָמַר, שֶׁעַל סְעֻדַּת פִּדְיוֹן הַבֵּן מוּבָאִים דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, עַד שֶׁמְּקֻבָּל מִפִּי

צַדִּיקִים שֶׁסְּעָדָה זוֹ נֶחְשֶׁבֶת כְּמוֹ פ״ד תַּעֲנִיּוֹת, כִּי הֲרֵי **פ״ד** זֶה עִנְיָן שֶׁל **פִּדְיוֹן**, וּבְכֹחַ קְדֻשַּׁת מְצָוָה זוֹ, וּסְעֻדַּת הַמְּצָוָה שֶׁעוֹשִׂין, אָדָם זוֹכֶה שֶׁנֶּחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה פ״ד תַּעֲנִיּוֹת.

בְּדִבְרֵי הָאֲרִ״י הַקָּדוֹשׁ מוּבָא (שַׁעַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, תִּקּוּן כז, בְּעִנְיַן יְמֵי שׁוֹבְבֵי״ם), שֶׁלְּתַקֵּן פְּגַם הַבְּרִית אֶחָד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, צְרִיכִין לְהִתְעַנּוֹת שְׁמוֹנִים וְאַרְבַּע תַּעֲנִיּוֹת, אַךְ הִנֵּה, לְמִי יֵשׁ אֶת הַכֹּחַ לְהִתְעַנּוֹת?... וּבִפְרָט שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ לִבְלִי לְהִתְעַנּוֹת כְּלָל (מִלְּבַד הַתַּעֲנִיּוֹת הַמּוּבָאוֹת בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ), וְהִנֵּה עַל יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לְהִשְׁתַּתֵּף בִּסְעֻדָּה נַעֲלֵית זוֹ - נֶחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה אִלּוּ פ״ד הַתַּעֲנִיּוֹת, וְזוֹכֶה לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת, אַשְׁרֵי לוֹ!

סוֹד הַבְּכוֹרָה

ד. מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א אָמַר, שֶׁאֲפִלּוּ אִם אָדָם אֵינֶנּוּ בְּכוֹר בְּפֹעַל מַמָּשׁ, אַף עַל פִּי כֵן הוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת לִקְדֻשַּׁת הַבְּכוֹרָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן א[א]) שֶׁבְּכוֹרָה זֶה עִנְיַן הִסְתַּכְּלוּת עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מֵהַחַיִּים, לָדַעַת שֶׁאֵין טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, אֶלָּא הַכֹּל מְסֻבָּב בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִיס עַצְמוֹ הֵיטֵב בִּידִיעוֹת אֵלּוּ, הוּא זוֹכֶה לִקְדֻשַּׁת הַבְּכוֹרָה.

וּלְזֶה זָכָה יַעֲקֹב אָבִינוּ בִּשְׁלֵמוּת [כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה שָׁם], וְאַף שֶׁהוּא גַּם כֵּן לֹא הָיָה בְּכוֹר בְּפֹעַל מַמָּשׁ, כִּי הֲרֵי עֵשָׂו הָיָה ״פֶּטֶר רֶחֶם״, אַף עַל פִּי כֵן הוּא זֶה שֶׁזָּכָה לַבְּכוֹרָה, כִּי זָכָה לִקְדֻשַּׁת פְּנִימִיּוּת הַבְּכוֹרָה, שֶׁהִיא הַבְּכוֹרָה הָאֲמִתִּית.

וְזֶהוּ הַכָּתוּב אֲצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק (דִּבְרִים לג, יז) **״בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ״**, שֶׁזָּכָה לְעִנְיַן שֶׁל בְּכוֹרָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיָה בְּכוֹר לְאָבִיו, כִּי זָכָה לַבְּכוֹרָה הָאֲמִתִּית, וְכַנַּ״ל.

וְזֶה מְקֻשָּׁר בְּקֶשֶׁר יָשִׁיר לְעִנְיַן פִּדְיוֹן הַבֵּן, כִּי אֶחָד מֵהַטְּעָמִים לְמִצְוַת פִּדְיוֹן הַבֵּן הוּא לְכַפֵּר עַל מְכִירַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק עַל יְדֵי אֶחָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְכִדְאִיתָא בִּדְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשַׁת ד, סִימָן י): **אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: אַתֶּם מְכַרְתֶּם בְּכוֹרָה שֶׁל רָחֵל, זֶה יוֹסֵף** (בְּרֵאשִׁית לז, כח), **בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים, לְפִיכָךְ יִהְיֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם פּוֹדֶה בְּנוֹ הַבְּכוֹר חֲמִשָּׁה סְלָעִים בְּמָנֶה צוֹרִי; הֲרֵי שֶׁמְּצוַת פִּדְיוֹן הַבֵּן בָּאָה כְּכַפָּרָה לְמִכְירַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק.**

וְהִנֵּה, אָמְנָם מַעֲלַת וּקְדֻשַּׁת אֲחֵי יוֹסֵף - נִשְׂגָּבִים הֵם עַד מְאֹד, אַךְ כְּפִי עֶרְכָּם הַפְּגָם הָיָה שֶׁהֵם לֹא הִכִּירוּ בְּמַעֲלָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, אָכֵן הֵם הָיוּ גַּם כֵּן צַדִּיקִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן, אַךְ יֵשׁ אֶת נְקֻדַּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל גַּם עַל אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן נו): **וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁבְּאִתְגַּלְיָא אֵין לוֹ שׁוּם מֶמְשָׁלָה, וְאַף עַל פִּי כֵן בְּאִתְכַּסְיָא וּבְהֶעְלֵם גָּדוֹל, הוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הַדּוֹר, וַאֲפִלּוּ עַל כָּל צַדִּיקֵי הַדּוֹר. כִּי כָּל נִשְׁמוֹתֵיהֶם הֵם כֻּלָּם תַּחַת מֶמְשַׁלְתּוֹ וּמַלְכוּתוֹ, וְכֻלָּם נִכְנָעִים וְכִפּוּפִים אֵלָיו, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם גָּדוֹל**; וּמוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל מַסְבִּיר זֹאת בַּאֲרִיכוּת בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, שֶׁיֵּשׁ אֶת נְקֻדַּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהִיא נְקֻדַּת הַצַּדִּיק שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים, וְזֶה עוֹלֶה עַל הַכֹּל, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי לא, כט) **״רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חַיִל״**, אַךְ **״וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה״**, נְקֻדַּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת עוֹלָה עַל שְׁאָר נְקֻדּוֹת צַדִּיקֵי הַדּוֹר.

וְזֶה הָיָה הַפְּגָם שֶׁל אֲחֵי יוֹסֵף, שֶׁאָכֵן הָיוּ כֻּלָּם צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים מְאֹד, אַךְ לֹא הִכִּירוּ בְּזֶה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁאֵלָיו כְּפוּפִים כָּל הַצַּדִּיקִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לז, ז) **״תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי״**, כִּי גַּם כָּל הַצַּדִּיקִים מוּכְנָעִים לְזֶה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

א. אַגַּב, מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א אָמַר, שֶׁלֹּא בְּחִנָּם הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא הָרִאשׁוֹנָה בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הָרִאשׁוֹן הוּא הַבְּכוֹר, עַל כֵּן שַׁפִּיר הִיא הַתּוֹרָה הַבְּכוֹרָה שֶׁבִּלְקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן...

וְעַל יְדֵי קִיּוּם מִצְוַת הַפְּדְיוֹן מְכַפְּרִין עַל מְכִירַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כַּנַּ"ל, וְעַל יְדֵי סְעֻדַּת הַמִּצְוָה שֶׁעוֹשִׂין מְכַפְּרִין עַל הַכְּתוּב אַחַר הַמְּכִירָה (שָׁם, כה) "וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכָל לֶחֶם", וְזוֹכִים בְּעֵת הַסְּעֻדָּה לְהִתְעוֹרֵר הֵיטֵב וְלָשׂוּב בִּתְשׁוּבָה אִם חַס וְשָׁלוֹם פָּגַמְנוּ בִּכְבוֹד הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עַתָּה זוֹכִים לְהָבִין מַהִי קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיק, אֵילּוּ לְמוּדֵי חַיִּים הַצַּדִּיק מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, הוּא מְגַלֶּה לָנוּ אֵיךְ לָדַעַת לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם, לָדַעַת אֵיךְ לְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת - לְגַשְׁמִיּוּת עוֹלָם הַזֶּה, וְדַיְקָא עַתָּה - בִּסְעֻדַּת פְּדְיוֹן הַבֵּן, שֶׁאוֹכְלִים סְעֻדָּה טוֹבָה, וּבָזֶה זוֹכִין שֶׁנֶּחְשָׁב כְּמוֹ פ"ד תַּעֲנִיּוֹת, כִּי אָז מִתְגַּלֶּה גִּלּוּי נְקֻדַּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְאוֹרוֹ הַבָּהִיר, וּמַכִּירִים בְּמַעֲלַת הַצַּדִּיק, וְנִזְהָרִים בִּכְבוֹד קְדֻשָּׁתוֹ.

וְסִיּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחָה נוֹרָאָה זוֹ בְּרֶמֶז נָאֶה וְנִפְלָא, שֶׁלָּכֵן **'בְּכוֹר'** הוּא אוֹתִיּוֹת **'רַב כ"ו'** - **'רַב'** הַיְנוּ לְקַבֵּל מֵרַב וְצַדִּיק, לְהִתְבַּטֵּל בִּפְנֵי הָרַב הֶחָכָם שֶׁיַּדְרִיכוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, אֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבִּצְדֵדֵי הַמִּלָּה **'בְּכוֹר'**, וּמַה יֵּשׁ בָּאֶמְצַע? **'כ"ו'** - שֵׁם הַוָי"ה, אִם אַתָּה זוֹכֶה לִהְיוֹת מְסֻבָּב עִם לְמוּדֵי הָרַב וְהַצַּדִּיק, וְאַתָּה מַחְדִּיר בְּעַצְמְךָ הֵיטֵב אֶת לְמוּדָיו וַעֲצוֹתָיו, אֲזַי אַתָּה זוֹכֶה כָּל כְּלָךְ לִהְיוֹת מָלֵא בֶּאֱמוּנָה - **כ"ו**, לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְלִרְאוֹת אֱלֹקוּת מִכָּל דָּבָר מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת הַבְּכוֹרָה; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְחַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דְּבֵקוּת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

שׂוּם וְסֵכָר בְּעֵת הַפְּדְיוֹן

ה. מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אָמַר: מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לְהָבִיא שׂוּם וְסֵכָר בְּעֵת סְעֻדַּת פְּדְיוֹן הַבֵּן, וּבְטַעַם הַדָּבָר יֵשׁ לוֹמַר, דְּהִנֵּה **'שׂוּם'** הוּא אוֹתִיּוֹת **'שְׁמוֹ'**, הַיְנוּ שְׁמוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁבּוֹ מָנַח שָׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן צה) שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל הָאָדָם זוֹ הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ, וְעַל כֵּן צְרִיכִין מְאֹד מְאֹד לְדַקְדֵּק לִתֵּן שְׁמוֹת קְדוֹשִׁים עַל שֵׁם צַדִּיק אוֹ צַדֶּקֶת, וְלֹא לִתֵּן חַס וְשָׁלוֹם שְׁמוֹת 'מְצוּיִים מֵהָאֶצְבַּע', שְׁמוֹת שֶׁל עֵצִים וַאֲבָנִים וְכוּ', כִּי בַּשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם גְּנוּזִים כֹּחוֹת נִפְלָאִים, וּבִימֵי חַיָּיו הוּא מַשְׁלִים וּמְמַלֵּא אֶת הַכֹּחוֹת הַגְּנוּזִים בְּתוֹךְ הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, עַל כֵּן זְהִירוּת יְתֵרָה צְרִיכִין בְּעֵת נְתִינַת שֵׁם לְיֶלֶד אוֹ לְיַלְדָּה, שֶׁיִּהְיֶה שֵׁם קָדוֹשׁ וּבַעַל מַשְׁמָעוּת טְהוֹרָה.

וְזֶה עִנְיָן שֶׁל **'שׂוּם'**, שֶׁמַּזְכִּירִין אֶת הַתִּינוֹק עַל **'שְׁמוֹ'**, כִּי עַכְשָׁו פָּדוּ אֶת נַפְשׁוֹ מִנִּי שָׁחַת, וּמֵעַתָּה יִזְכֶּה לְמַלְאוֹת תַּפְקִידוֹ בִּשְׁלֵמוּת בָּעֶלְמָא הָדֵין בְּכֹחַ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּתַּן לוֹ בְּעֵת הִכָּנְסוֹ בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְדַיְקָא אַחַר שֶׁנִּמְלְאוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם מֵעֵת לֵידָתוֹ, כִּי אָז הוּא נִקְרָא כְּבָר 'בַּר קַיְמָא', וּמֻכְשָׁר אֶל עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ הַזֹּאת.

אַךְ הִנֵּה, בִּשְׁבִיל שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְהוֹצִיא מִן הַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל אֶת כָּל הַכֹּחוֹת הַגְּנוּזִים בְּתוֹךְ שְׁמוֹ, לָזֶה צְרִיכִים **רָצוֹן**, וְלָכֵן שו"ם בְּגִימַטְרִיָּא רָצוֹ"ן, וּלְרָצוֹן אֲמִתִּי זוֹכִים עַל יְדֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם אֵלּוּ הַמַּלְהִיבִים אֶת **רָצוֹן** הָאָדָם שֶׁיִּזְכֶּה לְהַשְׁלִים אֶת שְׁמוֹ.

'רָצוֹן' זוֹ הַמַּדְרֵגָה הַכִּי גְּבוֹהָה בַּעֲבוֹדַת ה', וְהִיא לְמַעְלָה מֵעֲשִׂיָּה, כִּי עֲשִׂיָּה יֵשׁ לָהּ גְּבוּל [אָכֵן אֵין לְשַׁעֵר מַעֲלַת הָעֲשִׂיָּה בִּקְדֻשָּׁה שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, אַךְ יֵשׁ לָהּ גְּבוּל מְסֻיָּם], לְעֻמַּת זֹאת **רָצוֹן** הוּא בְּלִי סוֹף, שֶׁאָדָם יִשְׁתּוֹקֵק וְיִרְצֶה לְהַגִּיעַ לְכָל הַקְּדֻשׁוֹת - לִהְיוֹת צַדִּיק, דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, תַּלְמִיד חָכָם, **"אֲנִי רוֹצֶה!"...**

וְעַל יְדֵי שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם **רָצוֹן** אֱמִתִּי וְחָזָק בֶּאֱמֶת - סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְכָל מַה שֶּׁהִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו, וְגַם אִם לֹא יִזְכֶּה בִּשְׁלֵמוּת מַמָּשׁ לְכָל מַה שֶּׁהִשְׁתּוֹקֵק, אַךְ כְּכָל שֶׁהִשְׁתּוֹקְקוּתוֹ הִיא לִדְבָרִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים - כֵּן מַה שֶּׁיַּשִּׂיג יִהְיֶה תָּמִיד דָּבָר גָּדוֹל וְחָשׁוּב, אֲפִלּוּ אִם לֹא בִּשְׁלֵמוּת, אַךְ יִהְיוּ אֵלּוּ דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי מֵחֲמַת שֶׁמִּשְׁתּוֹקֵק לְהַגִּיעַ לְדָבָר גָּבוֹהַּ מְאֹד, עַל כֵּן גַּם כְּשֶׁלֹּא מַשִּׂיג אֶת זֶה בִּשְׁלֵמוּת מַמָּשׁ, לְכָל הַפָּחוֹת מַשִּׂיג אָמְנָם פָּחוֹת מִזֶּה, אֲבָל גַּם זֶה הוּא גָּדוֹל מְאֹד.

הַכְּלָל, שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בָּרָצוֹן שֶׁל הָאָדָם, וְעַל זֶה אֵין גְּבוּל, וְאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לֵילֵךְ עִם כִּסּוּפִים וּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים, וְזֶה עִנְיַן הַשּׁוּם שֶׁמְּחַלְּקִים בְּעֵת סְעֻדַּת פְּרִיוֹן הַבֵּן, שֶׁמַּזְכִּירִים לָאָדָם שֶׁיִּזְכֶּה לְמַלְאוֹת אֶת קְדֻשַּׁת שְׁמוֹ עַל יְדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְרָצוֹן - שֶׁעוֹלֶה כְּמִנְיַן שׁוּם.

אַךְ הִנֵּה, רַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד, לְבַל יִפֹּל הָאָדָם לְגַמְרֵי מֵחֶסֶר צְמָצוּם שֶׁבּוֹ, כִּי יִשְׁתּוֹקֵק וְיִכְסוֹף כָּל כָּךְ הַרְבֵּה עַד שֶׁיָּכוֹל, חַס וְשָׁלוֹם, לְהִשָּׁרֵף לְגַמְרֵי, וְכִדְאִיתָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב, סִימָן ט) שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם מִדַּת הַצְמָצוּם, שֶׁיֵּדַע לְצַמְצֵם אֶת הִתְלַהֲבוּתוֹ, שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יֶתֶר עַל הַמִּדָּה וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לַהֲרֹס חַס וְשָׁלוֹם.

וְזֶה עִנְיַן הַסֵּכֶר שֶׁמְּחַלְּקִין בְּעֵת סְעֻדַּת הַפְּרִיוֹן, כִּי סֵכֶר זֶה עִנְיָן שֶׁל מְתִיקוּת, שֶׁאָדָם יִרְאֶה תָּמִיד לְהַמְתִּיק אֶת הִתְלַהֲבוּתוֹ, כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ לָאָדָם רָצוֹן בְּלִי סוֹף, וּמֵאִידָךְ הוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא לֹא זוֹכֶה כָּל פַּעַם בֶּאֱמֶת לְמַלְאוֹת אֶת רְצוֹנוֹ, וְנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ - ״אֲנִי לֹא שָׁוֶה כְּלוּם״ וְכוּ׳, וְלָכֵן צְרִיכִין אֶת הַסֵּכֶר יַחַד עִם הַשּׁוּם, שֶׁאָמְנָם יֵשׁ לָאָדָם רָצוֹן חָזָק כְּדֵי לְהַשְׁלִים וּלְמַלְאוֹת אֶת שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, אֲבָל יִרְאֶה תָּמִיד שֶׁיִּהְיֶה זֶה מְמֻתָּק עִם סֵכֶר, לִזְכּוֹת לְמִדַּת הַצְמָצוּם, שֶׁלֹּא תְּהֵא הִתְלַהֲבוּתוֹ יוֹתֵר מִדַּי, וְיִזְכֶּה לַלְמוֹד שֶׁל ׳תָּקוּם׳, אוֹתִיּוֹת ׳מָתוֹק׳, שֶׁלָּזֶה רוֹמֵז הַסֵּכֶר - שֶׁהוּא מָתוֹק, שֶׁאָדָם יִזְכֶּה תָּמִיד לָקוּם מֵחָדָשׁ וּלְהִתְקַדֵּם בַּעֲבוֹדָתוֹ.

וְזֶה מְקֻשָּׁר בְּאֹפֶן נִפְלָא לְעִנְיַן פְּרִיוֹן הַבֵּן, כִּי הֲרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מֵבִיא בַּתּוֹרָה הַנַּ״ל, שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכָה לְזֶה בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁזֶּה בְּחִינַת: ״אִישׁ אֲשֶׁר רָכַב עַל סוּסִי אֵשׁ בִּסְעָרָה״ - ׳סוּסֵי אֵשׁ׳ זֶה עִנְיַן הִתְלַהֲבוּת הָאָדָם בְּאֵשׁ דִּקְדֻשָּׁה, וְאִם אָדָם לֹא זוֹכֶה לְמִדַּת הַצְמָצוּם - הוּא יָכוֹל לְהִשָּׁרֵף מֵהָאֵשׁ הַזֹּאת, אֲבָל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא הָיָה בָּקִי בָּזֶה מְאֹד, וְיָדַע אֵיךְ לִרְכֹּב עַל סוּסֵי אֵשׁ וְלֹא לְהִשָּׁרֵף, לְהִתְלַהֵב מְאֹד אַךְ גַּם לְהִשָּׁמֵר מִלְּהִשָּׁרֵף, וְהוּא זֶה שֶׁמְּלַמֵּד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵיךְ יֵדְעוּ לְצַמְצֵם אֶת הִתְלַהֲבוּתָם וּלְכַוְּנָה אֶל הַמִּדָּה הַנְּכוֹנָה, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ שָׁם, שֶׁהַצַּדִּיקִים מְכַוְּנִים אֶת הָאֵשׁ אֵצֶל הָאָדָם - אִם הִיא עוֹמֶדֶת לְהִכָּבוֹת, הֵם דּוֹאֲגִים לְחַתּוֹת אֶת זֶה וּלְהַבְעִיר אֶת הָאֵשׁ בַּחֲזָרָה, וּמֵאִידָךְ אִם הָאֵשׁ בּוֹעֶרֶת יוֹתֵר מִדַּי - הֵם יוֹדְעִים אֵיךְ לְהַנְמִיךְ אֶת זֶה...

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא מַגִּיעַ לְכָל בְּרִית מִילָה (זֹהַר, הַקְדָּמָה, דַּף יג.), וּמוּבָא שֶׁגַּם בְּפִדְיוֹן הַבֵּן אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא מַגִּיעַ, וּמְרֻמָּז בַּפָּסוּק (שְׁמוֹת יג, ב) ״קַדֶּשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא״ - ׳לִי הוּא׳ אוֹתִיּוֹת ׳אֵלִיָּהוּ׳, שֶׁהוּא הָיָה עִם הַתִּינוֹק כְּשֶׁזָּכָה לְהִכָּנֵס בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְלֵידָתוֹ, וְעַתָּה - בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁים, כְּשֶׁהַתִּינוֹק הוּא ׳בַּר קַיְמָא׳, וְנִכְנָס לְשַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה - שׁוּב מַגִּיעַ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וּמְגַלֶּה אֶת סוֹד הַצְמָצוּם, אֵיךְ שֶׁאָכֵן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם רָצוֹן חָזָק מְאֹד לְמַלְאוֹת קְדֻשַּׁת שְׁמוֹ, שֶׁזֶּה עִנְיַן שֶׁל שׁוּם, אַךְ יִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָתוֹק, יְצַמְצֵם אֶת הַהִתְלַהֲבוּת, שֶׁזֶּה עִנְיַן שֶׁל סֵכֶר, יִזְכֶּה לְמִתְיקוּת הַחַיִּים; זֶה הַגִּלּוּי שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְלַהֵב בְּאֵשׁ דִּקְדֻשָּׁה, וְיַחַד עִם זֹאת אֵיךְ לְצַמְצֵם אֶת הַהִתְלַהֲבוּת, שֶׁלֹּא תְּהֵא יֶתֶר עַל הַמִּדָּה, וְזֶה הַגִּלּוּי שֶׁל פִּדְיוֹן הַבֵּן; וְהָבֵן כָּל זֶה הֵיטֵב לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה.

* * *

יוֹצֵא לָאוֹר לְעִלּוּי נִשְׁמַת הָרַב הֶחָסִיד רַבִּי **בִּנְיָמִין בֵּירְנוּשׁ** בֶּן רַבִּי **יְחִזְקֵאל שְׁרָגָא** זַ״ל, הָרַבָּנִיּוֹת הַצַּדְקָנִיּוֹת מָרַת **יַחְנָא שִׁפְרָה בַּת** רַבִּי **אָשֵׁר יְשַׁעְיָה** ע״ה, וּמָרַת **חִינְקָא חַיָּה בָּאבָּא בַּת** רַבִּי **אַבְרָהָם** דַּ״כ ע״ה, הָאִשָּׁה הַכְּשֵׁרָה מָרַת **לֵיאת שָׂרָה בַּת** מָרְדְּכַי ע״ה, ה״ה **אֶמִיל בֶּן אַבְרָהָם** וְ**פָאינָה פְרִידָא בַּת** יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ, וְיִזְכּוּ לְעִלּוּי נִשְׁמָה גָּדוֹל בְּזִכּוּת פְּעֻלּוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל צֶאֱצָאֵיהֶם שֶׁהוֹתִירוּ אַחֲרֵיהֶם בְּרָכָה

* * *

לְקַבָּלַת הַגִּלָּיוֹן בְּדוּא״ל בְּכָל שָׁבוּעַ, וּלְכָל עִנְיְנֵי הַגִּלָּיוֹן: a208abc@gmail.com